

NYE
DRAMMEN
KOMMUNE

Rapport fra politisk arbeidsverksted

– POLITIKK FOR TEKNISKE TJENESTER – 14. JUNI 2018

Innhold

Del 1

Til kunnskapsgrunnlaget: Er det noe informasjon eller kunnskap som du savner, og ønsker belyst og utredet?	4
Ut fra et politisk ståsted, hvilke utfordringer ser dere innenfor tekniske tjenester?	5
Byens infrastruktur gjennom blant annet parker, naturstier, vannkvalitet og søppelhåndtering vil ha påvirkning på hvordan befolkningen bruker og oppfatter omgivelsene og lokalsamfunnet. Dette igjen påvirker folkehelsen. Hvordan kan man politisk tilrettelegge for et tverrsektorielt samarbeid for bedre lokalsamfunn og folkehelse?	7

Del 2

Nevn 5 – 7 viktige ting som skal prioriteres (politiske signaler som dere ønsker å gi) innen tekniske tjenester	9
---	---

Folkevalgte som deltok på arbeidsverkstedet	11
Ansvarlig delprosjektgruppe for kunnskapsgrunnlaget og fagmiljøenes forslag til strategi	11

Del 1

Til kunnskapsgrunnet: Er det noe informasjon eller kunnskap som du savner, og ønsker belyst og utredet?

- Ønsker belyst hvem som leverer tjenesten. Drammen har mye bruk av entreprenører, mens Nedre Eiker og Svelvik har mye egenproduksjon
- Savner noe om hvordan grøntstrukturen blir ivaretatt
- Viser i liten grad ulikhetene i kommunene
- Savner noe om fremtidige planer
- Hva har vi behov for, sett ut fra den store boligbyggingen som skal komme – parker med mer
- Savner synliggjøring av dilemmaer på området, mer på lengre sikt: Etterslepet som er på vei, kapitalverdien reduseres, pluss vannlekkasjen i de kommunale ledningene
- Hva koster det å koble Glitre til Svelvik?
- Vedrørende vann og kapasitetsbehov (og kostnadsfordeling). Hvordan er kapasitet til å dekke behov og gebyrnivå for næring som trenger mye vann i de forskjellige kommuner? Viktig stedbunden næring opplever gebyrnivået på vann som utfordrende. Er det mulighet for at næringsvirksomhet som har høyt vannforbruk, men som bruker opp mer av vannet de bruker (altså mindre slippes tilbake i avløp), og slik at vannforbruket ikke reflekterer belastning på avløpssystemet på samme måte som vann til husholdninger/annen næringsvirksomhet kan få lettelse i gebyrbelastningen? Næringsdrivende som driver fruktdyrking i Svelvik har behov for mye vann, men belaster ikke avløpssystemet på samme måte som andre som bruker mye vann (husholdninger, bilvaskehaller osv). Aass bryggeri har også behov for mye vann og betydelige utgifter til VA-gebyr
- Vanskelig å ta standpunkt til hva som er viktigst: å fjerne overvannsmengden fra renseanlegg, eller legge nye vannforsyningsledninger?
- Drammen og lekkasjer av drikkevann: Det går i riktig retning fra 2003 til i dag Kontinuerlig forbedring fra 50 % til 35 – 40 %. Lettere å reparere det gamle nettet enn å etablere ny vannforsyning, valget er egentlig relativt enkelt
- Hva er vedlikeholdsetterslep på kommunale bygg?
- Hvordan innbyggerne opplever kvalitet på byggesaksbehandlingen?
- Brukertilfredshet innen flere tjenester. Finne ut hvor i saksbehandlingen det evt. svikter
- Organisering av tjenestene i alle kommuner – mer konkretisering innen flere områder
- Eierstruktur for interkommunale selskaper – hva er fordeler/ulempene med ulik organisering når kommunen blir større
- Er det forskjeller i hvordan barn og unges interesser (involvering etter PBL) er håndtert i de ulike tre kommunene? Alle har vel barnerepresentant, alle har ungdommens kommunestyre (i Svelvik involveres de i årshjulsprosesser, i Nedre Eiker har de en pott penger å fordele til tiltak). Viktig for lokaldemokrati og stedsutvikling at unge involveres i prosesser som angår lokal samfunnsutvikling og verdidiskusjoner, og ikke bare i fordeling av penger til tiltak som angår dem selv. Viktig også med mer profesjonell «barnerepresentant»
- Savner noe om hvordan de ulike kommunene gjør det mulig for innbyggerne å komme med innspill og tips til kommunen (om feil og mangler og oppgaver å løse)
- Savner mer om miljøindikatorer for de ulike kommunene i kunnskapsgrunnet: Luft og CO2 avtrykk, alternative energikilder for bygg (jordvarme, fjernvarme) - hvordan er status i de tre ulike kommunene?
- Hvordan er status/forskjeller i kulturminneforvaltning i de tre kommunene? (vet at temaet ble delvis behandlet i kultur- og idrett-arbeidsfellesskap – mht. antall fredede objekter, i hvilken grad kommunene har kulturminneplan osv.) – spørsmålet her handler om forskjeller i hvordan praksis er: i byggesaksbehandling, politisk styring av dette, og hvordan verdimeslige avveinger er behandlet?
- Teknologi og framtid, info vi kunne trengt f. eks på vannforbruk, lekkasjer osv., kan teknologien hjelpe oss? Hvordan kan utviklingen på teknologi bidra til å gjøre vedlikehold og utskifting enklere og mer effektivt?
- Et generelt innspill: går veldig i overflaten av ting, politikken blir liggende på overflaten. Utfordringen f. eks på brann/brannstasjoner – savner det. Diskusjonen kommer opp blant folk mht. beredskap: avstanden til brannstasjon. Dette bryr folk seg mer om
- Ny strategi for rensing Nedre og Drammen, samordne Mjøndalen og Musøya. Gjøre en utredning f. eks med bygging av fjellhall, ved f. eks utbygging av sykehuset. Trenger mer kunnskap, må reise spørsmålet

Ut fra et politisk ståsted, hvilke utfordringer ser dere innenfor tekniske tjenester?

Behov for god vannkvalitet i hele Nye Drammen, minske vannsvinn, differensiert vanngbyr ut fra næring, veivedlikehold, gang- og sykkelnett i hele Nye Drammen, behov for like gebyrer i hele Nye Drammen, lik husleie- og parkeringspraksis, oppgradering av/nytt, stort renseanlegg, sammenhengende turstier, løyper og gang- og sykkelveier, bedre kollektivforbindelser, felles tur- og løypekart, byggesaksbehandling; tilstrekkelig kapasitet, likebehandling, bedre tilsyn og byggekontroll, sikre ankemuligheter, politisk prioriteringsliste, finne en best practice, se på den politiske organiseringen, vedlikehold, gjennomføring av investeringsprosjekter, helhetlig planlegging, å gi like gode tjenester til alle, sikre kapasitet ift befolkningsvekst, miljø

Vann

- Svelvik må ha like bra vann som Drammen
- Få ned vannsvinnet/lekkasje, prioriterer dette. Hvilke effekter vil dette ha på gebyrer?
- Sårbart uten reservevannløsning i Svelvik. Viktig at det gjøres noe med det. Koble Svelvik på reservevann
- Viktig å sikre nok vann til fruktneringen i Svelvik, og at gebyrbelastningen blir rimelig og tilpasset ulike næringsvirksomhet med ulike situasjon. Er det slik i dag at fruktneringen og bilvaskerier betaler like mye for vannet? (spørsmål til administrasjon/kunnskapsgrunnlaget), og hvis det er slik: er det rimelig/sånn det bør være, eller kunne det vært løst på annen, mer rettferdig måte (evt. politisk spørsmål å diskutere ved behandling av gebyrordning)

Vei

- Ivaretagelse av private veier (opprydning)
- Gang- og sykkelveinett i hele kommunen
- Veivedlikehold er førsteprioritet. Det er så dyrt at vi bare skyver på det, så lenge veiene ikke «bryter sammen». Det enkle vedlikeholdet (lappeteknikk) utsetter egentlig bare krisa, uten at det tar tak i «dybden» av utfordringen. Blir dyrere jo lengre vi utsetter det. Egentlig er behovet for veivedlikeholdet utømmelig
- Forholdet mellom biltrafikk og kollektivtrafikk: hva er mest utfordrende mht. veistandard?

Harmonisering av gebyrer og vedtekter

- Samordning av gebyrer, kan ikke ha forskjeller. Beskrive hva som er innholdet i tjenestene
- Husleiepraksis må harmoniseres
- Parkering, få samordnet bestemmelser. Må raskt få på plass løsning med tilsynsmyndighet, spesielt i Nedre Eiker

Renseanlegg

- Betydelig behov for oppgraderingen av renseanlegg og vannrørene
- Se på en regional løsning for renseanleggene (også utover de tre kommunene). Kan man få stordriftsfordeler ved å bygge ett stort renseanlegg?

Binde kommunene bedre sammen

- Kommunikasjonen/forbindelsene (sykkel, kollektiv, Svelvikvei) mellom Svelvik og Drammen må bli mye bedre om man skal fungere og oppleves som én kommune. Det gjelder også turstier, løyper og forbindelser langs fjorden
- Kollektivforbindelsene er bedre mot Nedre Eiker, men forlengelse av elveparken oppover langs elva og utover langs fjorden hadde gitt helt andre muligheter (folkehelse, binde sammen lokalsamfunn, opplevelse av å være én sammenhengende kommune)
- Felles tur- og løypekart for marka kan også bidra til å binde kommunene bedre sammen

Byggesak og utbygging

- Byggesak: Legge ned byggesaksavdelingen i Drammen, bygge opp den i Nedre Eiker. Den nye kommunen gir oss en mulighet til å rydde opp det som ikke fungerer (eks byggesak)
- Plan og byggesak: Må få opp kapasiteten, både til private og næring i Drammen og Nedre Eiker. Svelvik fungerer bra
- Byggekontroll og tilsyn må bli bedre, inkludert oppfølgingstiltak, når byggesaker åpenbart går helt galt
- Viktig å sikre kapasitet innen byggesaksbehandlingen, likebehandling, forutsigbarhet, kvalitet i bygge- og plansaksbehandling. Nå som kommunene har vært mindre, og vi ikke har hatt så mange byggesaker, har vi som politikere fått flere saker til behandling. Det er ikke alltid vi forstår hvorfor administrasjonen ønsker å godkjenne i noen byggesaker og ikke i andre. Når kommunen blir større og mer saksbehandling må avgjøres administrativt, må vi ha tillit til at det foregår på en skikkelig måte. Folk skal være trygge på at administrasjonen følger planene som er vedtatt, og at det er skikkelige kontrollrutiner, slik at det ikke blir korrupsjon eller at strikker strekkes med dispensasjoner. Det kan hende at det er verre i småsaker enn i de store plansakene, men det er flere småsaker og ryktene går

- Det er viktig at det er tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre nok tilsyn (med byggesaker og byggeplasser). Når det bygges så mye nå er det enda viktigere. Det virker som om det er flere cowboy-aktører når det bygges mye og at det også er mindre kapasitet i administrasjonen til å oppdage de useriøse. Nødvendig å styrke tilsynet i kommunene. Det vil sikkert være upopulært blant noen, men det vil virke konkurransefremmende for de seriøse aktørene, og det er bra på sikt
- Sikre ankemuligheter for byggesaker
- Tidligere har det vært mye politisk bekymring over at det ikke har vært nok (bolig)bygging eller utbyggingsprosjekter i det hele tatt. Vi har vært redde for å ikke være utbyggervennlige nok. Nå bygges det mye og fort, særlig i Drammen. Vi ser mer og mer at det er en utfordring å sikre et minimum av kvalitet i særlig boligprosjektene. Utfordring å sikre store og gode nok uteoppholdsarealer i byboligprosjekter, og også å sikre minimumskvalitet i leiligheter (dagslys og nok plass til at det er plass til en baby på soverommet). Det har vært mye fokus på dette i media i det siste. Staten styrer ikke minimumskvalitet lenger, det er opp til oss. Men da må vi få tilstrekkelig beslutningsgrunnlag til å overskue konsekvensene av hva vi vedtar. I Nedre Eiker har vi politikere fått bakoversveis i ettertid når vi skjønnte omfanget av noen større utbyggingsprosjekter vi har godkjent. Det var mye luft rundt byggene på illustrasjonene vi så, og vi skjønnte ikke at det ikke ble sikret i det vi vedtok. Administrasjonen må hjelpe oss å forstå konsekvensene av å godkjenne det utbyggerne ønsker

Organisering og prioritering

- Det er et stort behov for å lage en politisk prioriteringsliste over dyre investeringer og tjenester slik som etterslep på vedlikehold av veier, utskifting av rør, oppgradering av rensanlegg, sammenkobling
- Ikke så lett å finne de politiske brytningene på dette området? Det blir mer snakk om prioritering mellom tekniske tjenester og andre tjenester. Har oss litt selv å takke fordi vi aldri prioriterer tekniske tjenester
- Det er en utfordring at det er tre tilnæringsmåter for samme tjenester. Velge løsning; Best practice : 1+1+1 = en fjerde måte å gjøre ting på. Stikkord; parkering – må ha forskjellige tilnæringsmåter. Kan ha soner. Spørsmål om man skal ha en base for generelle driftsting, herunder parkeringskontor, i Svelvik. Kan bli mye dækjøring om det skal betjenes fra Drammen sentrum
- Alle kommunene har like statlige føringer, men tolker de forskjellig, og det fører til at man gjør ting på forskjellige måter
- Det første kommuneplanarbeidet kommer til å bli veldig krevende. Litt delt på om man skal begynne helt på scratch, eller basere seg på gjeldende planer. Felles arealplan er en viktig prioritering. Der ligger alle føringene
- Politisk organisering – eget teknisk hovedutvalg

Annet

- Sterk befolkningsvekst planlagt – sikre kapasitet innen tekniske områder
- Utvikling av hyttepolitikk – hytterenasjon/feiling
- Svelvik trenger parkeringsplasser med ladestasjoner for EL-biler
- Utfordring at det bygges grøntanlegg og parker osv. som man ikke har ressurser til å vedlikeholde i Svelvik og Nedre Eiker, og at vi har investeringsprosjekter vi ikke har kapasitet til å gjennomføre
- Svelvik har problemer med administrativ kapasitet til gjennomføring av investeringsprosjekter
- Utnytte muligheter i Smart-teknologi. Må styrke kommunikasjon, bruke digitalisering. Enda viktigere i større kommune når det er større områder å dekke, og flere mennesker å nå
- Avfallshåndtering – plast Idrett – oppsamling granulater
- Miljø: vann og luft og utemiljø
- Litt «noldus»: Vi graver i Rosen, og så noen måneder seinere graver vi i Rosen igjen? Er det sånn at det ikke er samordning og helhetlig planlegging. Gjelder dette også innenfor kommunen?
- Konsekvenser av å få Brannvesenet tilbake til den nye kommunen. Hva koster det å drifte i dag, og hva vil det koste å ha eget kommunalt brannvesen. Da vil andre kommuner kjøpe tjenester av Nye Drammen
- Det er store utfordringer knyttet til det å gi alle innbyggere like gode tjenester, slik som f. eks lik vannkvalitet

Byens infrastruktur gjennom blant annet parker, naturstier, vannkvalitet og søppel- håndtering vil ha påvirkning på hvordan befolkningen bruker og oppfatter om- givelsene og lokalsamfunnet. Dette igjen påvirker folkehelsen. Hvordan kan man politisk tilrettelegge for et tverrsektorielt samarbeid for bedre lokalsamfunn og folkehelse?

Helhetlige gang- og sykkelveier langs elva, gode nærmiljøanlegg og møteplasser, enda flere rekreasjon- sområder og mer bruk av marka, sikre lavterskeltilbud, godt vedlikehold, Tverrfaglig samarbeid på tvers av sektorer, kommuneplanens samfunnsdel bør ha bredt fokus på lokalsamfunn og folkehelse, Mindre fortet- ting, beholde grøntarealer mellom husene, felles parkeringsstrategi, bedre dekning på pendlerparkering

Helhet, nærmiljø og vedlikehold

- Ta gode helhetlige grep ved å f. eks videreutvikle Drammens elvepark hele veien, og binde dagens gang- og sykkelveier langs elva fra Svelvik til Drammen, og opp til Nedre Eiker
- Bygge nærmiljøanlegg etter en helhetlig plan. Viktig å skape gode møteplasser, nærmiljøer og aktivitet i samarbeid med frivillige, for alle befolkningsgrupper der folk bor
- Ha gode vedlikeholdsplaner av parkanlegg osv., unngå etterslep
- Når det investeres må det påsees at det settes av driftsmidler som er tilstrekkelig til å opprettholde verdien
- Tilrettelegge enda bedre for bruk av marka som rekreasjonsområde
- Fattigdomsproblematikk – ikke alle har råd til type aktiviteter som bad, klatreparker etc. Sikre tilgjengelighet for alle med lavterskeltilbud. Ta hele kommunen i bruk
- Utvikle tilbud til flere brukergrupper – f.eks bobilplass på Verketsøya

Tverrfaglig samarbeid og organisering

- Samarbeid på tvers av sektorer gjennom en miljøavdeling. Miljø handler om naturmangfold, biomangfold, park, men også om det urbane. Allemannsretten, ikke kjære ned trær som ikke skal bort, bygge turstier mm
- Sørge for at det er nedsatt samarbeid på tvers av fagområder slik at man kan gjøre felles oppgraderinger, eksempelvis vann og avløp, vei og andre (Unngå at det ett år graves i regi av vann og avløp, neste med vei og tredje med fiber f. eks). Prosjekteringen må undersøke om det er andre områder som må involveres
- Det er forskjell på mer spesialiserte faglige oppgaver som fint utføres av rene fagmiljøer, og mer sammensatte oppgaver som utføres best gjennom tverrsektorielt samarbeid. Det er også forskjeller i hvordan vi som politikere kan følge med på, og tilrettelegge for best mulig arbeid/ytelse innenfor disse ulike typene oppgaver. Når vi blir en stor kommune blir fagmiljøene større og mer robuste. Det er bra. Det er lett å se at planlegging av vann og avløpsløsninger kan bli bedre og mer effektiv når et større fagmiljø kan se større områder i sammenheng. Utvikling, drift og vedlikehold av sykkelveier, turstier og parker likeså. Tilrettelegging for bedre lokalsamfunn og folkehelse er komplekst og krever tverrsektorielt samarbeid på tvers av de mer spesialiserte fagmiljøene. Som politikere må vi forvente at administrasjonen rigger organisasjonen slik at den kan håndtere og samordne disse ulike typene oppgaver. I en liten oversiktlig kommune er det lettere fordi man er så få at man har oversikt og må jobbe på tvers, men det er vanskeligere å få faglig støtte til å jobbe prinsipielt. Vi trenger en annen type kommuneorganisasjon når vi blir større
- Kunnskapsgrunnet fra tekniske tjenester bærer veldig preg av spesialiserte rene fagtjenester som leverer tjenester og behandler planer og byggesaker. Det er viktig at kommuneplanens samfunnsdel har et annet, bredere og mer overordnet fokus på lokalsamfunn og folkehelse

Fortetting

- Ikke fortette for mye, beholde litt grønt mellom husene, Drammen har fortettet for mye, ikke klokt på lang sikt. Særlig unge mennesker vil ikke bo sånn. Folk flest vil ha litt grønt rundt seg
- Mjøndalen har også blitt for tett. Fortetting i sentrum gir utfordring mht. trafikk og parkering, fortetting må bety mer kollektivtrafikk
- Hvordan prioritere vekst (tomter, reguleringer) i den nye kommunen?
- Må investeres for fremtidig behov, ikke bare dagens

Parkering

- Felles parkeringsstrategi for Drammen, Svelvik og Nedre Eiker, og strategien må ta hensyn til tett og spredt bebyggelse – forskjellige parkeringssoner
- Politikken med å vedta en parkeringsstrategi med redusert parkeringsdekning i nye boliger i sentrum, slik at folk velger å bruke mindre privatbil, mer kollektiv. Er det en god strategi?
- Forholdet mellom tilstrekkelig parkering og ønsket om mindre biltrafikk og mer kollektiv: en motsetning?
- Vi må ha en bedre dekning av pendlerparkering, eksempelvis jernbanestasjonene

Del 2

Nevn 5 – 7 viktige ting som skal prioriteres (politiske signaler som dere ønsker å gi) innen tekniske tjenester

Gruppe 1

- En bærekraftig kommuneplan – spesielt arealdelen er viktig
- Finne to til tre områder som innbyggerne merker på en positiv måte. Dette for å vise innbyggerne at sammenslåingen har vært et løft. Kan være lurt å satse litt over evne på det som folk er opptatt av. Enda bedre brøyting og strøing kan være en type sak som oppfattes som positivt for innbyggerne. Andre saker er byggesak der man yter god service og har korte ventetider og vedlikehold av veier. Det er viktig å legge en god kommunikasjonsstrategi på dette
- Felles helhetlig plan på vann og avløp
- Nytt felles graveregime/vedtekter med kontroll og gebyr
- Redusere etterslepet gjennom vedlikehold av gang, sykkel og bilveier

Gruppe 2

- Styrke plan- og byggesaksavdelingen med ressurser slik at det er kapasitet nok (effektiv og likeverdig saksbehandling)
- Etterslep på veivedlikehold må hentes inn så langt det er mulig. Må ikke miste verdien på veikapitalen
- Samordne graveregime
- Må ha et systematisk vedlikeholdssystem til rekreasjonssteder (færre men bedre steder med høyere kvalitet. Vurdere å legge ned enkelte)
- Dimensjonere brannvesenet for den nye kommunen, evt. ledig kapasitet kan tilbys nabokommuner
- Sikre god vannforsyning til den nye kommunen, inkludert reservevannsforsyningen
- Øke fornyelsestakten på ledningsnett utover 1 %, slik at vannlekkasje reduseres. Må sees i sammenheng med hva innbyggere er villig til å betale
- Felles renseløsning på avløp

Gruppe 3

- Beholde brannstasjon i Mjøndalen – innspill fra Nedre Eiker
- Politisk kontroll over viktige samfunnsfunksjoner
- Veivedlikehold
- Kvalitet i plan- og byggesaksbehandlingen – ulike modeller for organisering av plan- og byggesak – lokalkunnskap må prioriteres – klagebehandling for innbyggere
- Bruk/utnyttelse av marka – hytter, rekreasjon, tilfart
- Offentlige transportløsninger i hele kommunen
- Digitalisering
- Sikker vannforsyning i hele kommunen; f.eks reservevannsløsning i Svelvik

Gruppe 4

- Store utfordringer, som bærekraftutfordringen, krever mer tverrfaglig forståelse og tenkning. Ikke nok med å legge til rette for «bærekraftig areal- og transportbruk» i en kommuneplan for bærekraftig utvikling i Nye Drammen: Viktig at bærekraftsynet gjennomfører all kommunal virksomhet, krever tverrsektoriell oppgaveløsning (teknisk sektors kunnskapsgrunnlag bærer mer preg av sektortenkning og enkelt-fagområder)
- Utfordring å få plass til arealkrevende næring i byområder i fortetting: viktig å kartlegge arealressursene i hele den nye kommunen og gjøre strategiske prioriteringer av hva man vil ha hvor: hva slags arealer det er behov for, hva slags virksomheter som bør ligge hvor, og hvor mye av dette man kan styre gjennom arealpolitikken
- Viktig å ha tilstrekkelig fokus på å ta vare på landbruksarealene, kan ikke tillate oss å markspise litt og litt av dem hver gang det trengs nye arealer til bygg og anlegg. Viktig å ivareta landbruksnæringen som næring. Matjordene særlig viktig. Trenger også samlet politikk for forvaltning av skog (LNF, skogsdrift)
- Kommunen bør sørge for å kjøpe opp tilstrekkelig eiendom for kommunale formål (institusjoner) mv.
- Viktig å få oversikt over situasjonen (bolig- og befolknings situasjonen) boligpriser, flyttemønstre, viktig å ivareta barnefamilier, men også viktig å unngå å være billigst i regionen, mange komplekse problemstillinger som gjør at vi trenger et godt og sammensatt kunnskapsgrunnlag for å utforme en ny boligpolitikk
- Nye Drammen bør være i forkant med tanke på å utnytte smartteknologi til kommunikasjon og effektivisering. Også for å sikre mer deltakelse og bedre lokaldemokrati

Gruppe 5

- En av hovedgrunnene til at man slår sammen kommuner er jo blant annet å ta tjenester inn i basisorganisasjonen, for å få bedre politisk styring. Kan selge tjenester til «andre kommuner». Dette er ikke omtalt i strategiene. Det er ikke sånn at vår intensjon skal være at «de interkommunale selskapene skal videreutvikles.»
- Spørsmål til Bertil om IKS: Bertil forklarer at de helt bevisst bruker begrepene «interkommunale samarbeid» og ikke IKS! Eksempelvis på det å finne interkommunale samarbeid på renseanlegg – gjennom samarbeid med nabokommuner, kjøp og salg av tjenester. Altså god oppklaring!
- Utsagn fra medlem av gruppa: «RfD og DRBV fungerer godt, ikke nødvendig å ta det først? Svar fra andre i gruppa: «Kan godt snakke om prioritering, hva vi tar først, men hovedhensikten er å ta inn i basis.»
- Brukermedvirkning – særlig på de områdene som dreier seg om folks omgivelser. Politiske beslutninger nærmere innbyggerne på slike områder
- Redusere vedlikeholdsetterslepet, et systematisk arbeid, sette standard og formidle det til innbyggerne. Øke kravet til eksterne aktører som graver i kommunale veier, sørge for bedre standard på gjenoppretting av veien etter eksterne aktørers graving
- Beredskapsmessige hensyn ved etablering av infrastruktur: vann, EL, IT, fiber osv., sikre sløyfer, short cuts osv.
- Grensesnittet mellom private og kommunale veier. Utrede og få klare regler, hva er hva, hvilke regler gjelder hvor, «gratis» kommunale tjenester som ytes overfor private veier gjennom gammel praksis. Etablere klare avtaler med private veieiere, blant annet ved å forlenge de avtalene kommunen har med private entreprenører over i private veier, slik at disse kan brøyte private veier mot betaling fra private veieiere
- Utfordring: Hvordan kan offentlige byrom utformes, på en måte som kan bidra til å bygge felles identitet?
- Ta vare på grønne områder i forttettingsområder

Folkevalgte som deltok på arbeidsverkstedet

Utvalgs-/komitémedlemmer

Drammen:

Tor Opdal Hansen
Fredrik A. Haaning
Hilde Hovengen
Arve Vannebo
Ståle Sørensen
Ulf Erik Knudsen
Odd Gusrud
Janicke Thorsen

Nedre Eiker:

Thor Sigurd Syvaldsen
May-Britt Andersen
Knut Myrvold
Tor Orsteen
Anne Sørensen
Tor Tveter
Per Arne Haugen
Jørn Gjennestad
Benedicte V. H. Lensberg
Knut Gjerde
Gunnlaug Moen Hembery

Svelvik:

Ole Lønseth
Liv Brekke Eidsmoen
Jon Kristian Ebbestad
Kristin Surlien
Inge Hovland
Trond Kjeldås

Kommunestyre-/bystyremedlemmer

Eidi-Ann Hansen (D)
Lavrans Kierulf (D)
Bent Inge Bye (NE)
Ellen Flathen (NE)
Mads Hilden (S)

Ansvarlig delprosjektgruppe for kunnskapsgrunnlaget og fagmiljøenes forslag til strategi

Fagpersoner

Bertil Horvli (D)
Siri Skøien (NE)
Ulf Kareliusson (S)

Tillitsvalgte

NITO v/Siri Karlsen (D)
Fagforbundet v/Gro Bolstad (NE)
NITO v/Roar Strøm (S)

Verneombud

John Ole Olsen, Hovedverneombud i Drammen

